

Provinciale Commissie voor Milieubeheer en Waterhuishouding

Jaarverslag 2005

Secretariaat

Provinciale Commissie voor Milieubeheer en Waterhuishouding

p/a Provinciehuis Utrecht
Postbus 80300, kamer D03.42
3508 TH Utrecht

Telefoon: 030-258 3137
Fax: 030-258 2243
Mail : Laura.Dolleman@Provincie-Utrecht.nl

Inhoudsopgave

	<u>pagina</u>
0. Woord vooraf	7
1. Inleiding	9
1.1 Doelstellingen en taken	
1.2 Werkwijze van de PCMW	
1.3 Doelgroepen van het jaarverslag	
2. Feiten & Cijfers	11
2.1 Samenstelling Commissie	
2.2 Mutaties	
2.3 Plaatsvervangers	
2.4 Secretariaat	
2.5 Vergaderfrequentie	
2.6 Vergoeding	
3. Evaluatie Adviezen	13
3.1 Vooraf	
3.2 Behandeling adviezen in dit jaarverslag	
3.3 MER vervangende productiecapaciteit VPC	
3.4 Lichthinder	
3.5 Concretisering lagenbenadering	
3.6 Monitoring en evaluatie van WHP en PMP	
3.7 Verkenning Groot Mijdrecht Noord	
3.8 Regionaal aanbod luchtkwaliteit	
3.9 Bagger Depot +	
3.10 Ontwerp verordening Waterbeheer Vallei en Eem en Rivierenland	
3.11 Voortgangsrapportage verdrogingsbestrijding	
3.12 Concept provinciaal programma luchtkwaliteit	
<i>Bijlagen</i>	23
A. Presentie leden/plaatsvervangers	
B. Adviezen	

Woord Vooraf

In maart 2006 kwamen de voorzitter, vice-voorzitter, secretaris en adjunct-secretaris van de PCMW bijeen om het functioneren van de PCMW in 2005 te bespreken met gedeputeerde Binnekamp.

Het gevoel bij Gedeputeerde Joop Binnekamp was dat de adviezen van de PCMW weliswaar kwalitatief goed zijn, maar te veel herhalend zijn ten opzicht van het werk en advisering door andere commissies en gremia. Een PCMW zou een belangrijker rol kunnen gaan spelen wanneer we wat minder de agenda van de provincie blijven ‘volgen’ en wat meer deze agenda gaan ‘bepalen’, bijvoorbeeld door zelf met analyses te komen van (nieuwe) onderwerpen.

Direct na het ‘petit comite’ is de PCMW een onderzoek gestart naar een mogelijke nieuwe wijze van advisering door de PCMW. Deze kan kort worden aangeduid met: van reactief naar actief. Het kiezen voor een meer actieve rol kan consequenties hebben voor budget, secretariaat, ondersteuning en samenstelling van de PCMW. Er zal dan mogelijk van alles in gang gezet moeten worden om de nieuwe rol ook daadwerkelijk te kunnen vervullen.

De resultaten van het onderzoek worden u tegelijkertijd met dit jaarverslag aangeboden in de vorm van een rapport.

**Peter de Ruiter,
Voorzitter PCMW**

Inleiding

1.1. Doelstelling en taken van de PCMW

De Provinciale Commissie voor Milieubeheer en Waterhuishouding (PCMW) was een onafhankelijke adviescommissie van het provinciaal bestuur. Zij vindt haar basis in de Wet Milieubeheer. De Provinciale Milieuverordening (PMV) geeft in hoofdstuk twee nadere bepalingen omtrent de samenstelling en de werkwijze. Sinds de dualisering van het provinciaal bestuur haar intrede heeft gedaan, is de PCMW een adviescommissie van Gedeputeerde Staten geworden.

De commissie heeft als taak Gedeputeerde Staten gevraagd en ongevraagd te adviseren over beleid, plannen en maatregelen die van betekenis zijn voor het provinciale milieubeheer en het provinciale beleid aangaande de waterhuishouding, alsmede aangelegenheden die de openbare drink- en industriewatervoorziening betreffen.

In artikel 2.1. van de PMV wordt aangegeven welke plannen en maatregelen in ieder geval aan de commissie moeten worden voorgelegd.

In het vijfde lid van artikel 2.1. staat aangegeven dat de PCMW jaarlijks aan het provinciaal bestuur een verslag van haar werkzaamheden dient uit te brengen.

(* In 2006 vervalt hoofdstuk 2 van de PMV, er komt een reglement voor in de plaats).

1.2. Werkwijze van de PCMW

De doelstellingen voor wat betreft de rol van de PCMW zijn te vatten in de volgende uitgangspunten:

- De PCMW zal in meerdere stadia van de beleidscyclus interveniëren.
- De PCMW zal haar inziens relevante onderwerpen agenderen omdat zij meer sturend wenst op te treden.
- De PCMW zal zich daarbij toeleggen op multidisciplinaire vraagstukken.

De PCMW wil een klankbord zijn voor bestuur en politiek en niet alleen een formele schakel in het besluitvormingsproces. Vanzelfsprekend heeft deze nieuwe positionering tegenover de provincie ook gevolgen voor de aard van de adviezen.

1.3. Doelgroep van het jaarverslag

Het jaarverslag is primair bedoeld voor Gedeputeerde Staten. Ter informatie wordt het verslag ook toegestuurd naar Provinciale Staten. Daarnaast is het jaarverslag bedoeld voor de leden van de PCMW zelf.

Het jaarverslag kan bovendien een waardevolle bron van informatie zijn voor hen die bij de Provincie Utrecht werken op het terrein van waterhuishouding en milieubeheer, zowel in beleidsmatige – als in staffuncties.

In den brede is het jaarverslag bedoeld voor al diegenen die vanuit beroep of interesse te maken hebben met water – en milieuvraagstukken in de provincie Utrecht

2. Feiten en Cijfers

2.1. Samenstelling van de commissie

De samenstelling van de commissie is geregeld in de PMV van 1995. Ingevolge artikel 2.2. van de PMV is de commissie samengesteld uit diverse geledingen van de maatschappij en heeft in totaal 16 leden. De benoeming van de huidige leden werd officieel door Gedeputeerde Staten bekrachtigd op 28 mei 2002. De benoemingstermijn van de zittende leden verstrijkt op 1 januari 2006.

Leden PCMW per 1 januari 2005:

- dhr. prof. dr. P.C. de Ruiter, onafhankelijke voorzitter
- dhr. S. Sluis, inspecteur milieuhygiëne Noord-west, ambtshalve lid
- dhr. Bosman, op voordracht van de hoofdingenieur-directeur van Rijkswaterstaat directie Utrecht
- dhr. ir. P.B.M. Stortelder, op voordracht van de hoofdingenieur directeur van het RIZA
- dhr. C.H.J. Lamers, op voordracht van de afdeling Utrecht van de VNG
- dhr. ing. R. de Korte, op voordracht van de samenwerkende Kamers van Koophandel in de Provincie Utrecht
- dhr. K. van de Langemheen, op voordracht van de waterschappen gelegen in de provincie Utrecht
- dhr. drs. F.A. Jutte, op voordracht van de waterleidingbedrijven in de Provincie Utrecht
- dhr. A.F. van Rozen, op voordracht van de Gewestelijke Land – en Tuinbouworganisatie (GLTO)
- dhr. drs. N. Papineau Salm, op voordracht van de Natuur en Milieufederatie Utrecht (tevens vice-voorzitter)
- jhr. ir. A.J.H. de Beaufort, op voordracht van het Utrechts Particulier Grondbezit/ Het Utrechts Landschap
- dhr. dr. W. Bovenberg, op voordracht van het ministerie van Defensie (DGWT, directie West-Nederland)
- dhr. J. Oosterhof, op voordracht van Openbaar Lichaam Afvalverwijdering Utrecht

2.2. Mutaties

In 2005 hebben zich de volgende mutaties voorgedaan:

- De heer drs. R.D. Stam heeft zijn lidmaatschap van de PCMW opgezegd. Er werd geen vervanger aangewezen. De heer Stam nam deel aan de PCMW op voordracht van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.
- De heer C.H.J. Lamers heeft zijn lidmaatschap van de PCMW opgezegd. Er werd geen vervanger aangewezen. De heer Lamers nam deel aan de PCMW op voordracht van de afdeling Utrecht van de VNG.
- Op 23 augustus is de heer drs. S.J.M. Bosman benoemd als nieuw lid op voordracht van de hoofdingenieur-directeur van Rijkswaterstaat directie Utrecht in verband met het aftreden van de heer Danhof als PCMW-lid.
- Op 23 augustus is drs. A.P. van Wezel benoemd in de PCMW als op voordracht van RIVM-MNP.

2.3. Plaatsvervangers

Bij het verzoek om een nieuwe voordracht te doen voor leden van de PCMW wegens de nieuwe benoemingsronde per 1 januari 2002 heeft de provincie aangegeven in principe geen plaatsvervangende leden meer te willen benoemen. Dit in verband met het belang dat wordt gehecht aan de continuïteit in de samenstelling van de commissie zodat de commissie als geheel gaat functioneren waarbij de verschillende invalshoeken leiden tot een integrale en afgewogen advisering.

Twee instanties hebben in 2005 een plaatsvervanger:

- dhr. ir. D. Vergunst   de waterschappen gelegen in de provincie Utrecht
- dhr. ing. H. Lugtmeijer   Utrechts Particulier Grondbezit/ Het Utrechts Landschap

Bij afwezigheid van de namens deze instanties voorgedragen en benoemde leden kunnen de bovenstaande personen op grond van artikel 2.2., derde lid van de PMV volwaardig deelnemen aan de vergaderingen van de PCMW.

2.4. Secretariaat

Wegens artikel 2.4. eerste lid voorziet Gedeputeerde Staten in een secretariaat van de PCMW.

- De secretaris op 1 januari 2005 is mevrouw ir. F. de Pater. Eind 2005 neemt mevrouw M. de Wit deze functie (tijdelijk) over wegens het vertrek van mevrouw de Pater naar een andere baan.
- De adjunct-secretaris op 1 januari 2005 is mevrouw L. Dolleman.

Het secretariaat is gevestigd in het Provinciehuis 'Rijnsweerd' aan de Pythagoraslaan 101.

2.5. Vergaderfrequentie

De PCMW komt in principe elke maand bijeen. In 2005 kwam de PCMW zes maal bijeen, en wel op de volgende data: 23 februari, 27 april, 22 juni, 28 september, 30 november en 21 december.

De bijeenkomsten van 26 januari, 23 maart en 26 oktober kwamen te vervallen wegens een gebrek aan agendapunten.

Quorum

In één bijeenkomst van de PCMW is het quorum niet gehaald:

- In de bijeenkomst van 22 juni is het quorum niet behaald. De vergadering heeft toch doorgang gevonden en het advies uit deze vergadering zijn aan de PCMW op 28 september ter goedkeuring voorgelegd. Het advies is vastgesteld.

2.6. Vergoeding

De leden hebben recht op een vergoeding indien zij, of hun plaatsvervanger, een vergadering bezoeken. Zij dienen de presentielijst te tekenen. Conform de verordening rechtspositie staten – en commissieleden, laatstelijk gewijzigd op 29 oktober 2002 is vergoeding voor de leden van de PCMW op € 205 gesteld, terwijl de voorzitter recht heeft op een vergoeding van € 295.

3. Evaluatie van de Adviezen

3.1. Vooraf

De PCMW heeft als voornaamste taak het adviseren van Gedeputeerde Staten, voorheen van het provinciaal bestuur. Tot september 2003 werden de adviezen direct voorgelegd aan de Commissie Water en Milieu. Na invoering van de dualisering worden adviezen aan de Gedeputeerde Water en Milieu en/of Gedeputeerden Staten gezonden. Indien het advies wordt gestuurd naar Gedeputeerde Staten wordt een afschrift gezonden aan de leden van de Provinciale Commissie voor Water en Milieu. De PCMW streeft er naar in eerdere fases van de beleidscyclus te adviseren. De adviezen zijn dan soms (ook) gericht aan de projectleiding.

Na iedere PCMW-vergadering stelt de secretaris de adviezen op n.a.v. de opmerkingen van de leden in de betreffende vergadering.

In 2005 heeft de PCMW over tien onderwerpen advies uitgebracht.

3.2 Behandeling adviezen in dit jaarverslag

De uitgebrachte adviezen zullen in dit jaarverslag per onderwerp behandeld worden. Daarbij zullen de volgende zaken aan de orde komen:

- a) de datum of data waarop over een bepaald onderwerp advies uitgebracht werd
- b) de documenten waarop het advies of de adviezen betrekking hadden
- c) de status van die documenten
- d) de persoon of instantie aan wie geadviseerd is
- e) een evaluatie van hetgeen met het advies gebeurd is.

Een evaluatie (e) behelst de volgende deelvragen:

- 1) Is er door Gedeputeerde Staten, de Gedeputeerde Milieu en Water of door de leden van commissie water en milieu op enige wijze –inhoudelijk of procedureel – gerefereerd aan het advies?
Zo ja, hoe?
- 2) Hebben de gedeputeerden of de leden van de commissie opmerkingen gemaakt of vragen gesteld die er op duiden dat hun opvattingen in de lijn liggen met het PCMW-advies zonder dat er aan het PCMW-advies is gerefereerd? Zo ja, hoe?
- 3) Is er door de commissie contrair aan het PCMW-advies geadviseerd?

3.3. *MER vervangende productie capaciteit VPC*

Het advies van 23 februari

Op 23 februari besprak de PCMW de MER vervangende productie capaciteit MER. Het MER VPC was toen al vastgesteld door GS en vrijgegeven voor inspraak. De PCMW werd gevraagd te adviseren aangezien de commissie een wettelijke taak heeft ten aanzien van de MER, bij de aanvraag van vergunningen voor grote grondwateronttrekkingen.

De PCMW stelde een advies op dat op 23 februari aan de projectleiding en de Gedeputeerde water en milieu werd gezonden.

Advies: De PCMW ging akkoord met het MER.

De PCMW constateerde wel dat alternatieve bronnen voor de drinkwaterbereiding (anders dan diep grondwater) helaas niet zijn (her)overwogen in de MER-studie. Dit zou de breedte van het MER ten goede zijn gekomen.

Ten tweede adviseerde de PCMW de provincie om na te gaan of het gebruik van grondwater voor de drinkwaterbereiding niet in strijd is met vigerend landelijk beleid. De PCMW was van indruk dat volgens landelijk beleid winning uit oppervlaktewater pregnanter in beeld is. Mede gelet op de lage prijs van het drinkwater in de provincie Utrecht, zouden duurdere alternatieven volgens de PCMW niet op voorhand maatschappelijk onbespreekbaar moeten zijn.

Ten derde vroeg de PCMW wat de gevolgen zijn voor het MER als het tegen het licht van de nieuwe strategische plannen wordt gehouden (Streekplan, Waterhuishoudingsplan).

Tot slot erkende de PCMW dat de kosten/baten verhouding van de verplaatsing gunstig is vanuit bedrijfsmatige overwegingen en dus voor de klant die ongeveer evenveel blijft betalen voor een kubieke meter water. Echter, daarbij zijn sommige kosten, die door anderen worden gedragen buiten beschouwing gelaten. Genoemd worden bijvoorbeeld kosten, die gemaakt moeten worden om wateroverlast als gevolg van de reductie van winningen tegen te gaan. De PCMW vroeg zich af of voldoende afgewogen is of dit geld niet ook ingezet had kunnen worden om verdroging elders te bestrijden en of daarmee niet wellicht een grotere natuurwinst was te behalen. De PCMW uitte hiermee geen kritiek op de MER-studie, maar gaf aan dat dit bij een toekomstig afwegingsproces in de overwegingen betrokken kan worden.

De opmerkingen van de PCMW werden bij de inspraakronde meegenomen. De adviezen zijn daarna meegenomen bij het opstellen van het nieuwe grondwaterplan.

3.4. *Lichthinder*

Het advies van 27 april

Op 27 april sprak de PCMW over de wijze waarop de provincie het onderwerp lichthinder zou kunnen aanpakken. De bespreking vond plaats naar aanleiding van de motie over dit onderwerp, die tijdens de behandeling van het PMP in de Staten werd aangenomen.

Het advies werd op 1 mei gezonden aan de projectleiding en aan de Gedeputeerde water en milieu.

Advies: De PCMW adviseerde de provincie Utrecht meer aandacht aan lichthinder probleem te besteden. Een sterke verschuiving van middelen om lichthinder aan te pakken, heeft de PCMW niet aanbevolen. Wel gaf de PCMW aan dat er een aantal mogelijkheden zijn om met geen tot weinig extra middelen het probleem effectief aan te pakken. Er hangt veel ‘laag hangend fruit’ dat redelijk makkelijk kan worden geplukt.

De PCMW vond het niet verstandig om met nieuwe regels te komen om lichthinder te beperken. Vaak is het beperken van lichthinder immers maatwerk, omdat het sterk afhangt van de omgeving waar het licht wordt geëmitteerd (in/naast natuurgebied, industrieterrein of dicht woongebied); regels zijn dan minder geschikt. Beter kan licht binnen gebiedsgerichte projecten worden aangepakt of aangehaakt worden aan convenanten met het bedrijfsleven over duurzame industrieterreinen.

Een andere mogelijkheid is om beperking van lichthinder in besprekingen met gemeenten mee te nemen.

Daarnaast kan de provincie zelf het goede voorbeeld stellen door haar eigen ‘verlichtingsbeleid bij wegen, objecten’ kritisch te bekijken en waar mogelijk aan te passen.

Als start voor waar zaken als eerste aan te pakken, kunnen de beschikbare satellietmetingen worden gebruikt waaruit duidelijk wordt waar 's nachts veel licht wordt uitgestraald. Deze kunnen gelegd worden naast functiekaarten. Prioriteit kan gegeven worden aan beperken van licht bij of in de EHS en eventueel andere waardevolle gebieden, maar ook daar waar grote lichtbronnen zijn met invloed op de omgeving, waar met niet al te veel moeite licht beperkt kan worden. Tenslotte heeft de PCMW aanbevolen om bij de aanpak van lichthinder de koppeling te leggen met energiegebruik en daarmee kostenbesparing. Immers met het beperken van licht, kan energie worden bespaard.

Het advies is niet toegezonden aan GS of Commissie. Dit vindt zijn verklaring in, in lijn met het PCMW-advies, om het onderwerp lichthinder vooral pragmatisch op te pakken en de aanpak te richten op 'laaghangend fruit'. Het PCMW-advies is bij die aanpak op veel punten gevolgd.

Mede onder invloed van het PCMW-advies heeft de provincie zich gericht op gemeenten en de 'eigen wegen':

- In RAAM-verband (RAAM is de Regionale Activiteiten Agenda Milieu), zijn met gemeenten workshops georganiseerd om het onderwerp onder de aandacht te brengen, mogelijke maatregelen te bespreken en concrete projecten te identificeren.

- In de actualisatie van het SMPU (Strategisch Mobiliteitsplan Utrecht) krijgt het thema lichthinder verder aandacht en wordt onderbouwd welke maatregelen waar langs de provinciale wegen genomen zullen worden.

Ook de door de PCMW geadviseerde koppeling van lichthinder-reductie met energiebesparing wordt in deze beide sporen gelegd.

De aanpak lichthinder stond ter kennisneming op de agenda van de Commissie Water en Milieu op 25 april 2005. Op 8 mei 2006 werd de Commissie geïnformeerd over 'verantwoord verlichten' met een ter kennisname stuk.

3.5. Concretiseren onderste laag lagenbenadering

Het advies van 27 april

Op 27 april jl. heeft PCMW geadviseerd over de wijze waarop de provincie de lagenbenadering kan concretiseren. De bespreking heeft geleid tot het hieronder beschreven advies.

Het advies werd op 1 mei gezonden naar de behandelende ambtenaar en de gedeputeerde water en milieu.

Advies: De PCMW gaf in de eerste plaats aan waardering te hebben voor de praktische wijze waarop de provincie de lagenbenadering heeft uitgewerkt.

De PCMW wees er met nadruk op dat de methode niet gebruikt moet worden om harde randvoorwaarden op te leggen vanuit de onderste laag omdat dat veel weerstand kan oproepen. Aan de andere kant geeft dat tevens de beperking aan van het instrument: het is vrijblijvend.

Bij de afweging zullen vaak korte termijn economische belangen het winnen van het belang van het duurzaam gebruik van de ondergrond. De watertoets wordt als voorbeeld aangehaald: ondanks dit wettelijk instrument wordt er nog steeds gebouwd op de diepste plekken van Nederland. Het nieuwe afwegingskader maakt echter wel inzichtelijk wat de kosten zullen zijn die met bepaalde ingrepen gepaard gaan. Als die kosten verhaald kunnen worden op diegenen die economisch of anderszins belang hebben bij de fysieke ingreep, neemt de vrijblijvendheid al een stuk af. Ook de Europese richtlijnen, die wel harde randvoorwaarden stellen, zullen het belang van een duurzaam gebruik van de ondergrond een sterkere positie geven.

De PCMW heeft aanbevolen om een scheiding aan te brengen in kaarten die de toestand van de ondergrond aangeven en kaarten die effecten of risico's aangeven. Daarnaast adviseerde de commissie om de toestandkaarten goed actueel te houden als er veranderingen door ingrepen optreden.

Tenslotte gaf de PCMW mee dat de kaarten mogelijk gebruikt kunnen worden als basis voor adaptatiemaatregelen voor klimaatverandering.

De behandelend ambtenaar gaf aan dat de methode niet naar GS of Commissie WEM is gestuurd. Redenering daarvoor was en is dat het alleen maar inzichtelijk maakt wat de consequenties zijn van

een gewenste ruimtelijke ontwikkeling voor het bodem- en watersysteem, en daarmee vaak voor andere functies, die daarvan afhankelijk zijn. Er worden geen harde conclusies aan verbonden, tenminste niet als die er al niet waren bijvoorbeeld als gevolg van de PMV en van het Verdrag van Malta. Kortom vaststelling door GS is niet nodig.

Bovendien wordt de methode op dit moment nog verbeterd ten aanzien van de kwaliteitsbeïnvloeding. Het kost tijd de methode te ontwikkelen omdat we een goed grondwatermodel nodig hebben en dat was in 2005 nog in de maak. Het grondwatermodel werd pas onlangs (2006) in gebruik genomen. Zodra de methode gereed is kan GS het onderwerp ter kennisname agenderen. Doel van agendering zou dan zijn om de aandacht van GS op dit soort aspecten te vestigen.

De methode wordt overigens al wel gebruikt om de gevolgen bij keuzes beter te kunnen aangeven bijvoorbeeld in het kader van de NV Utrecht ontwikkelingsvisie, keuzes bij het Regionaal Bedrijven terrein Woerden, keuzes voor de Vechtzona langs de A2, etc.

Verder loopt nu met de voorlopige methode een soort testfase in het kader van de Watertoets en bij de advisering van gemeenten, sector RGO.

Het advies over de scheiding in typen kaarten is opgevolgd.

Het actueel houden van de toestandkaarten had en houdt de aandacht.

Tenslotte wordt in 2006 bekeken hoe de kaarten mogelijk gebruikt kunnen worden als basis voor adaptatiemaatregelen voor klimaatverandering.

3.6. Monitoring en evaluatiesysteem PMP en WHP.

Het advies van 22 juni:

Op 22 juni 2005 heeft PCMW geadviseerd over het nieuwe systeem van monitoring en evaluatie van de in december vastgestelde strategische plannen van de Dienst WEM.

Het advies werd op 22 juli gezonden naar Gedeputeerde Staten en de behandelend ambtenaar.

Advies:

De PCMW was positief over de wijze waarop de Dienst WEM haar activiteiten wil monitoren en evalueren.

De PCMW gaf aan dat de nieuwe methode er echter niet toe moet leiden dat de nu door de Dienst gebruikte monitoringsystemen komen te vervallen. Die vervullen een belangrijke functie om aan te geven wat nu de stand van zaken van water en milieu is. Wel moet er voor gewaakt worden dat de monitoring uitdijt tot onleesbare dikke rapportages.

De PCMW onderschreef dat bij de toepassing van de methode is gekozen voor de speerpunten. Een extra onderwerp zou kunnen worden gekozen als blijkt dat de speerpunten onvoldoende duidelijk de waarde van de methodiek op een eenvoudige wijze laten zien.

De behandelend ambtenaar heeft het PCMW-advies beperkt gebruikt. Dit is veroorzaakt door het feit dat het denken over monitoring en evaluatie binnen de dienst WEM een nieuwe wending heeft gekregen; vermindering van de rapportagelast was daarbij invalshoek. Enkele van de geplande producten, zoals rapportages over speerpunten, zijn daarmee komen te vervallen. Ook de PCMW signaleerde in haar advies al het risico op te dikke rapportages.

De in de PCMW gepresenteerde methode zal nog wel worden toegepast maar dan nog 'slechts' in beleidsevaluaties op aparte onderdelen van het WEM-beleid.

3.7. Proces-aanpak Groot Mijdrecht Noord

Het advies van 28 september

Op 28 september 2005 heeft PCMW (ongevraagd) geadviseerd over het project Mijdrecht Noord en een advies gegeven over de procesaanpak.

Het advies werd op 30 september gezonden naar Gedeputeerde Staten en de behandelend ambtenaar.

Advies: De PCMW signaleerde dat het plan van aanpak de Venen met veel moeite tot stand gekomen. De inkt was nog maar net droog of het plan moest weer aangepast worden. Dat roept natuurlijk veel onzekerheid in de streek op. De PCMW heeft er begrip voor dat de nieuwe inzichten en omstandigheden rond het waterbeheer aanleiding geven om de plannen opnieuw te herzien. De gegeven omstandigheden leggen een heel zware verplichting op aan het bestuur om het proces met de bewoners in het gebied en met maatschappelijke en overheidsorganisaties zo zorgvuldig mogelijk op te zetten en de uitkomsten transparant en serieus te wegen en te communiceren. De aanpak waarmee de verkenning nu is ingezet, geeft veel hoop op een goede uitkomst. De PCMW gaf aan dit bottom-up proces te ondersteunen.

De PCMW zag wel een aantal risico's in de aanpak.

Er was vooralsnog geen duidelijke prioritering aangebracht in de criteria, waartegen de voorziene keuze voor de toekomst van de polder gewogen gaat worden. Het risico schuilt erin dat bewoners en maatschappelijke organisaties teleurgesteld zouden kunnen worden als hun voorkeurskeuze mogelijk afgewezen wordt omdat bepaalde criteria bij het bestuur toch zwaarder wegen hetgeen voorheen niet duidelijk is gemaakt. In dat geval zou vertrouwen ernstig verstoord kunnen worden. De PCMW heeft daarom aanbevolen het College aan om zo snel mogelijk zichtbaar te maken welke criteria voor haar voorop staan.

Ten tweede heeft de PCMW aanbevolen voorbereidingen te treffen voor een in de toekomst mogelijke Milieu Effect Rapportage (MER) procedure in het huidige proces. Dat kan door meer alternatieven te beschouwen en daar van zowel milieukundige aspecten als andere aspecten te onderzoeken. Het voordeel van een dergelijke opzet is dat direct in beeld wordt gebracht wat het meest milieuvriendelijke alternatief is en dat bij andere alternatieven ook andere aspecten meegewogen worden.

Tenslotte wees de PCMW er, misschien ten overvloede op, dat het van belang is dat bewoners en maatschappelijke organisaties goed op de hoogte zijn van alle plannen die voor het gebied en omgeving worden en zijn opgesteld en wat de samenhang ertussen is.

De behandelend ambtenaar gaf aan dat voorafgaand aan de beoordeling van de verschillende strategieën het beoordelingsproces op transparante wijze is uitgelijnd. De wijze van beoordeling is vooraf kenbaar gemaakt aan bewoners. Het proces van beoordeling was en is op internet te volgen. Er is voorafgaand aan een keuze geen sprake van weging van criteria. Daarmee zou te veel vooruit worden gelopen op een keuze. Alle informatie wordt in beeld gebracht en pas daarna vindt een keuze en dus een weging plaats. Uit contacten met bewoners blijkt dat het bieden van (financiële) perspectieven en het bieden van duidelijkheid het meest belangrijk is. Bestuurders gaven aan prioriteit te geven aan het zeker stellen van voldoende financiële middelen.

Wat betreft de aanbeveling met betrekking tot de MER procedure voorbereiding merkte de behandelend ambtenaar op dat pas van een milieueffectrapportage sprake kan zijn nadat voor een voorkeurstrategie gekozen is. De verkenning wordt zodanig uitgevoerd dat een strategische milieubeoordeling mogelijk is.

Via een nieuwsbrief, website en via individuele gesprekken met bewoners en één of meer publieksbijeenkomsten worden maatschappelijke organisaties en bewoners op de hoogte gehouden van het proces. Daarbij wordt ook de samenhang met andere plannen belicht.

Op 28 november werd er een presentatie gegeven in de Commissie Water en Milieu over dit onderwerp. Het PCMW advies werd meegestuurd. De Commissie-leden refereerden twee maal aan het

PCMW-advies. De opmerking over het MER-advies werd onderschreven. Tevens werd opgemerkt of het niet verstandiger was geweest om de PCMW eerder bij het proces te betrekken.

3.8. Regio-aanbod aanpak luchtkwaliteit

Het advies van 28 september

Op 28 september heeft de PCMW geadviseerd over het regioaanbod aanpak luchtkwaliteit, waar de provincie het initiatief toe genomen heeft. Aangezien het regioaanbod zich al in een eindstadium bevond en het advies er geen invloed meer op uit kan oefenen, richtte het advies zich op wat in de toekomst nog meer zou kunnen gebeuren. Het regioaanbod is immers een groeidocument en kan in de toekomst worden uitgebreid.

Het advies werd op 30 september gezonden naar Gedeputeerde Staten, de Commissie WEM en de behandelend ambtenaar.

Advies:

De PCMW sprak ten eerste haar waardering uit over het initiatief van de provincie Utrecht om partijen bij elkaar te brengen om een gezamenlijk aanbod aan de staatssecretaris te doen teneinde de luchtkwaliteit in de provincie te verbeteren.

Daarnaast gaf de PCMW suggesties die op korte of op middellange termijn zouden kunnen worden uitgevoerd:

1. overheden zouden bij de uitbreiding of vervanging van hun wagenpark of bij de uitbesteding van werken eisen kunnen stellen aan het te leveren materiaal of aan de uitvoering van het werk. Zo kunnen de gezamenlijke gemeenten bij de vervanging van de vuilophaalwagens extra emissie-eisen stellen. De PCMW raadde aan om te checken of bij Europese uitbesteding het stellen van extra eisen toelaatbaar is;
2. de PCMW vond dat het bedrijfsleven nog niet erg haar nek uit steekt. Extra maatregelen op het gebied van vervoersmanagement zouden te prijzen zijn;
3. uitbouw van de tram in Utrecht of aanleg van trolleybussystemen in Utrecht en Amersfoort zouden voor de middellange termijn zeker overwogen moeten worden. Ook (versnelde) aanleg van Randstadrail, onder meer ook naar Almere, zouden het probleem van de luchtverontreiniging kunnen verminderen;
4. maximum snelheden verlagen is een effectieve maatregel. Dat zou op meerdere wegen kunnen worden doorgevoerd;
5. beprijzing is een maatregel, die Utrecht volgens de nota Mobiliteit in kan voeren. De PCMW raadde sterk aan om dit in overweging te nemen;
6. betere afstemming tussen gemeentelijk en provinciaal beleid op het gebied van mobiliteitsbeleid kan helpen luchtvervuiling te verminderen.

Tenslotte adviseerde de PCMW om te kijken of de bestaande monitoringsystematiek van de provincie mogelijk aangepast moet worden om de effectiviteit van dit project en van de uitvoering van het plan van aanpak lucht van de provincie zelf adequaat te kunnen meten.

De behandelend ambtenaar gaf aan dat het PCMW-advies in de werkgroep Regioaanbod besproken is en tot een korte discussie heeft geleid. Er is daarnaast in allerlei overleggen geanticipeerd op de suggesties:

- Het eerste punt wordt momenteel nog uitgezocht. Het gaat hierbij om 'uitbesteding van werken' zoals in Amersfoort het geval is met de vuilophaaldienst Rova. Daar ligt het inderdaad iets ingewikkelder dan dat je diensten als gemeenten zelf uitvoert en dus vrije keuze hebt met wat voor materieel je dat doet.
- Met betrekking tot schoner OV en eigen wagenpark is in het Provinciaal Programma Luchtkwaliteit dat bij de concessieverlening wordt uitgegaan van een gefaseerde invoer van de EEV-norm (strenger dan Euro 5) voor een periode van 8 jaar. Voor wagenparken wordt gestart met het project Rijden op aardgas waarbij de omschakeling van het

- wagenpark naar aardgas wordt gestimuleerd. De provincie stelt zich daarbij ook garant voor de aanleg van aardgasvulstations. Dit levert aanzienlijke verbeteringen op van 40% NOx en 70% PM10(fijn stof) ten opzichte van het huidige veelal Euro3 wagenpark.
- Randstadrail is een apart traject dat door de provincie en G4 zeker wordt ondersteund.
  - In het provinciale onderzoek 'Harmonisatie verkeersstromen ter verbetering van de luchtkwaliteit', vormt snelheidsverlaging een belangrijke maatregel die op trajecten bevredigende resultaten voor luchtkwaliteit kan geven. Dit najaar moeten de diverse overheden dit onderzoek verder toespitsen op de concrete situatie en waar nodig tot maatregelen overgaan.
  - Beprijzing is voor ons college van GS geen optie die regionaal moet worden ingezet, wel kan dit nationaal worden overwogen.
  - Met de netwerkanalyse (voor het geheel nationaal wegennet) en het project Utrecht Onderweg, is er een basis gelegd en te leggen voor een betere afstemming tussen het provinciaal en gemeentelijk mobiliteitsbeleid ter verbetering van de luchtkwaliteit. In het kader van de herziening SMPU en de regionale uitwerking van de netwerkvisie blijft luchtkwaliteit een punt van aandacht.

Op 31 oktober 2005 werd dit onderwerp ter kennisname geagendeerd in de commissie water en milieu.

3.9. Bagger Depot +

Het advies van 30 november:

Op 30 november 2005 heeft de Provinciale Commissie Milieu en Water (PCMW), op eigen initiatief, een discussie gevoerd over het onderwerp bagger. De Commissie kreeg daartoe een toelichting over de Startovereenkomst 'Naar regionale Bestuursakkoorden Waterbodems' en over het project Depot+. Belangrijkste elementen uit de presentatie betroffen de toekomstige totstandkoming van regionale bestuursakkoorden over baggerberging, onder regie van de provincies, en het streven bagger uit de afvalhoek te halen; de baggerproblematiek moet deel uit gaan maken van het waterbeheer (EKRW, veiligheid, WB21). De discussie in de PCMW spitste zich met name toe de rol die Commissie ziet weggelegd voor de overheid.

Het advies werd op 30 november gezonden naar Gedeputeerde Staten, de Commissie WEM en de behandelend ambtenaar.

Advies:

De PCMW gaf aan van mening te zijn dat de markt voldoende zal inspringen op de behoefte aan baggerdepots. Overheden hoeven niet in te stappen in de realisatie van depots. Wel moeten zij voldoende faciliteren. De commissie denkt hierbij aan het regelen van procedures op het gebied van ruimtelijke ordening en milieu. Als overheden de mogelijkheden sneller concretiseren, dan zal de markt zorgen dat de depots gerealiseerd worden.

De Commissie twijfelde er aan of Regionale Bestuursovereenkomsten in dat proces een versnellend effect zouden hebben. De maatschappelijke onwil wordt daarmee namelijk niet weggenomen.

Aanvullend adviseerde de Commissie:

- de preventie van het ontstaan van vervuilde waterbodems goed in beeld te houden. Ook daar ligt een rol voor gemeenten in de uitvoering van het Bouwstoffenbesluit.
- bij de communicatie naar maatwerk te streven. Meeliften met de algemene campagne 'Nederland leeft met water' is onvoldoende als het gaat om realisatie van depots op lokaal niveau.
- de milieurandvoorwaarden te blijven bewaken.

De behandelend ambtenaar heeft de adviezen meegenomen in de diverse overleggen over baggerdepots.

3.10 Ontwerp verordeningen Waterbeheer Vallei en Eem en Rivierenland

Het advies van 30 november

Op 30 november 2005 heeft PCMW gesproken over de ontwerp verordeningen Waterbeheer Vallei en Eem en Rivierenland. De verordeningen zijn beperkt gewijzigd ten opzichte van de vigerende teksten. De wijzigingen betreffen enkele nieuwe ontwikkelingen als de procedure bij de voorbereiding van het Beheersplan de opname van GGOR in het Beheersplan, Voortgangsrapportage Beheersplan en de procedure bij Peilbesluiten. Er wordt daarbij geanticipeerd op de toekomstige integrale waterwet, onder andere op basis van de concept wetstekst.

Het advies werd op 30 november gezonden naar Gedeputeerde Staten en de behandelend ambtenaar.

Advies:

In de besproken ontwerp verordeningen wordt de procedure vastgelegd voor het vaststellen van peilen. GGOR geldt daarbij als basis. Het GGOR- beleidskader, dat wordt opgesteld door de provincie, is echter nog niet bekend. Het is daarom moeilijk in te schatten of waterschappen, op basis van het GGOR-beleidskader, worden gedwongen tot het nemen van onwerkbaar peilbesluiten.

De Commissie adviseerde dan ook dat bij de vaststelling van de verordeningen door Provinciale staten het GGOR kader tevens gereed moet zijn.

Op 27 maart 2006 werden de verordeningen door de Commissie WEM vastgesteld. Op 11 april 2006 werden de GGOR kaders vastgesteld als beleid in GS.

3.11 Voortgangsrapportage verdrogingsbestrijding 2005

Het advies van 21 december

Op 21 december heeft de PCMW geadviseerd over de voortgangsrapportage verdrogingsbestrijding 2005.

Het advies werd op 22 december gezonden aan de behandelend ambtenaren.

Advies:

De PCMW vond het in de eerste plaats een goed initiatief om de verdrogingsbestrijding een nieuwe impuls te geven.

De Commissie vroeg zich echter af of de aanname dat het doel (40% herstel) in 2010 gehaald zal worden wel realistisch is. Er wordt al een flink aantal jaren gewerkt aan het bestrijden van de verdrogingsproblematiek. Ondanks deze inspanningen van de afgelopen jaren is het tussendoel voor 2005 niet gehaald. Het is volgens de Commissie erg ambitieus om er vanuit te gaan dat in de komende vijf jaar 21% herstel kan worden gerealiseerd. Het vraagt om bestuurlijke daadkracht van alle partijen om het doel in 2010 daadwerkelijk te realiseren.

Uit de voortgangsrapportage blijkt niet duidelijk waar de betrokken partners uiteindelijk op worden afgerekend. Is dat op kwaliteit, kwantiteit of beide? De PCMW adviseerde om hier bij de volgende rapportage meer aandacht voor te hebben.

In de voortgangsrapportage wordt aangegeven hoe verder te gaan met verdrogingsbestrijding. De basis van dit vervolg was volgens de Commissie goed. De Commissie miste echter een concreet actieplan waarin wordt aangegeven welke maatregelen en door wie getroffen moeten worden de komende jaren. Verder adviseerde de commissie om na te gaan in hoeverre ILG kan worden ingezet bij het bereiken van de natuurdoelen.

Omdat verdroging een lastig begrip is vond de PCMW het verstandig om goede doelgroepgerichte communicatie te voeren zodat het draagvlak voor verschillende noodzakelijke maatregelen kan worden vergroot.

De behandelend ambtenaar heeft om onbekende redenen nog geen terugkoppeling gegeven over wat er gebeurd is met het advies van de PCMW.

Op 23 januari 2006 stond dit onderwerp ter kennisname geagendeerd op de agenda van de Commissie Water en Milieu.

3.12 *Provinciaal programma luchtkwaliteit*

Het advies van 21 december

Op 21 december heeft de PCMW het concept provinciaal programma luchtkwaliteit besproken. Het advies werd op 22 december gezonden aan GS en de behandelend ambtenaar.

Advies: De PCMW gaf haar waardering aan over het feit dat zij in een vroeg stadium in de gelegenheid werd gesteld om mee te denken over het provinciale programma. De PCMW gaf een aantal suggesties en adviezen die gebruikt kunnen worden om het provinciaal programma te verfijnen:

Er worden diverse mogelijkheden genoemd die de provincie heeft om de problematiek rond luchtkwaliteit aan te pakken. Eén van die mogelijkheden is het aanpakken van emissies bij landbouw. Niet duidelijk was in hoeverre deze doelgroep bijdraagt aan het luchtkwaliteitsprobleem. De PCMW raadde aan om in het programma kwantitatief weer te geven in hoeverre welke doelgroep bijdraagt aan de problematiek.

Ten tweede gaf de PCMW aan erg benieuwd te zijn in hoeverre de maatregelen die worden genoemd in het provinciale programma bijdragen aan de doelen van het Besluit luchtkwaliteit. Een waardevolle aanvulling op het programma zou zijn als het de provincie lukt om deze bijdrage te kwantificeren.

Ten derde lijkt de aandacht in het voorgelegde programma vooral te liggen bij vrachtverkeer en bussen. De Commissie adviseerde om ook te kijken naar het vervoer over water.

Tot slot adviseerde de PCMW de provincie aandacht te schenken aan een goede en zorgvuldige communicatie over luchtkwaliteit richting burgers en specifieke doelgroepen.

De behandelend ambtenaar liet weten dat het provinciaal programma luchtkwaliteit is aangepast en in de tweede helft van 2006 vastgesteld zal worden.

In de versie van het programma zoals geagendeerd voor GS in 2006 komt het onderdeel tegen gaan emissies uit de landbouw niet meer terug.

Ook is in het aangepaste programma geen analyse opgenomen over de bijdrage van de verschillende bronnen. In eerdere versies was dit wel opgenomen. De bijdrage van verschillende bronnen is wel bekend maar vanwege de keuze om het programma qua omvang beperkt te houden is die informatie in de versie zoals die nu circuleert niet meer opgenomen. In het programma wordt een voorspelling gegeven van de kwantitatieve effecten van de verschillende projecten. Deze voorspelling is echter globaal van aard en kan niet worden gebruikt om de bijdrage van het provinciale programma aan het oplossen van de luchtproblematiek in de provincie Utrecht weer te geven. Deze kennis zal wel beschikbaar komen in het kader van het gebiedsgerichte programma dat de regio Utrecht al leveren. Ten behoeve van het Nationaal samenwerkingsprogramma luchtkwaliteit zijn "rekentools" ontwikkeld die de bijdrage van lokale en regionale maatregelen vertalen naar het effect in het oplossen van het totale luchtkwaliteitsprobleem.

De aandacht is inderdaad gericht op het vervoer over land omdat dit de grootste bijdrage levert aan het luchtprobleem. In het kader van het project alternatieve vervoerswijzen (onderdeel van het programma) komen alternatieve vervoersmogelijkheden (zoals over het water) echter wel aan bod. Ten aanzien van communicatie gaf de behandelend ambtenaar aan dat er aandacht wordt geschonken aan communicatie. In het programma is voorzien dat we over de resultaten van de verschillende projecten zullen communiceren maar niet zozeer over de feitelijke luchtkwaliteit. Dit gebeurt eerder in de jaarlijkse cyclus van de rapportages over de luchtkwaliteit, die ook nu weer voor de deur staat.

Op 4 september 2006 werd dit onderwerp geagendeerd in de Commissie WEM.

Het Provinciaal Programma Luchtkwaliteit zorgde voor veel discussie. De commissie was van mening dat gezondheid de hoofdreden is om het programma uit te voeren. Uiteraard is het oplossen van de R.O. problematiek en het daarmee samenhangend economisch aspect ook belangrijk. De Commissie WEM is voorstander van de gekozen projecten, echter vraagt aandacht voor het uiteindelijk ook in beeld brengen van duurzame oplossingen als biobrandstoffen.

BIJLAGEN

Bijlage A.

Presentietabel PCMW- leden en plaatsvervangers

2005	23 feb	27 april	22 juni	28 sept	30 nov	21 dec
de Ruiter	x	x	x	x	x	
van Wezel	x	x	x	x	x	
Sluis	x		x	x	x	x
Danhof						
Bosman	x		x	x		
Stortelder		x		x		x
Oosterhof	x			x	x	x
Lamers						
de Korte		x			x	
v.d. Langemheen	x	x		x	x	x
Vergunst (plv.)						
Jutte		x		x		x
Papineau Salm	x	x	x	x	x	x
de Beaufort		x	x	x	x	x
Lugtmeijer (plv.)	x					
Bovenberg						
van Rozen		x		x		x
Slotema						
Totalen*	8	9	6	11	8	8

* Het quorum is gehaald indien meer dan de helft van de PCMW-leden aanwezig is. Dit betekent dat minimaal zeven leden aanwezig moeten zijn

Juni vergadering - quorum niet gehaald

Bijlage B

Adviezen van de PCMW in 2005

Advies

Vergaderdatum

MER vervangende productiecapaciteit VPC	23 februari
Lichthinder	27 april
Concretisering lagenbenadering	27 april
Monitoring en evaluatie van WHP en PMP	22 juni
Verkenning Groot Mijdrecht Noord	28 september
Regionaal aanbod luchtkwaliteit	28 september
Bagger Depot +	30 november
Ontwerp verordening Waterbeheer Vallei en Eem en Rivierenland	30 november
Voortgangsrapportage verdrogingsbestrijding	21 december
Concept provinciaal programma luchtkwaliteit	21 december